

Official Journal L 076 , 22/03/1991 P. 0035 - 0041
Finnish special edition: Chapter 15 Volume 10 P. 0059
Swedish special edition: Chapter 15 Volume 10 P. 0059

A BIZOTTSÁG IRÁNYELVE

(1991. március 5.)

a 88/379/EGK tanácsi irányelv 10. cikke végrehajtásának megfelelően, a veszélyes készítményekre vonatkozó különös információk rendszerével kapcsolatos részletes rendelkezések meghatározásáról és megállapításáról

(91/155 EGK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a legutóbb a 90/492/EGK bizottsági irányelvvvel[1] módosított, a veszélyes készítmények osztályozására, csomagolására és címkézésére vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló, 1988. június 7-i 88/379/EGK tanácsi irányelvre[2] és különösen annak 10. cikke (2) bekezdésére,

mivel a 88/379/EGK irányelv által megkövetelt címkézés alapvető tájékoztatást nyújt a veszélyes készítmények felhasználói számára azzal, hogy a lehetséges veszélyekről világos, tömör felvilágosítást ad; mivel a címkézést az ipari felhasználók esetében ki kell egészíteni egy részletesebb információs rendszerrel;

mivel a 88/379/EGK irányelv 10. cikke előírja a veszélyes készítményekre vonatkozó biztonsági adatlapok formájában egy információs rendszer felállítását; mivel, továbbá e cikk pontosan meghatározza, hogy az ilyen információkat alapvetően ipari felhasználóknak szánják, akik számára lehetővé kell tenni, hogy megtegyék a szükséges intézkedéseket a munkahelyi egészség és biztonság védelme érdekében;

mivel szoros kapcsolat van a 88/379/EGK irányelv és a legutóbb a 79/831/EGK bizottsági irányelvvvel[3] módosított, a veszélyes anyagok osztályozására, csomagolására és címkézésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló, 1967. június 27-i 67/548/EGK tanácsi irányelv[4] és különösen annak 10. cikke (2) bekezdése között; mivel ezért kívánatos egy, a veszélyes anyagokra és veszélyes készítményekre egyaránt alkalmazható biztonsági adatlaprendszer létrehozása; mivel a veszélyes anyagokra vonatkozó végrehajtási rendelkezéseket időben meghatározzák;

mivel legutóbb Spanyolország és Portugália csatlakozási okmányával módosított 74/325/EGK tanácsi határozat[5] alapján felállított munkahelyi biztonsági, higiéniai és egészségvédelmi tanácsadó bizottsággal folytatott konzultációt követően;

mivel ezen irányelv rendelkezései összhangban vannak a veszélyes anyagok és készítmények kereskedelme technikai akadályainak felszámolásáról szóló irányelveknek a műszaki fejlődéshez történő hozzáigazításával foglalkozó bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

(1) Bármely, a Közösség területén letelepedett, az anyag vagy készítmény forgalomba hozataláért felelős személy, így a gyártó, az importőr vagy a kereskedő, az átvevő, aki az anyag vagy készítmény ipari felhasználója, részére bocsát egy a 3. cikkben felsorolt információkat tartalmazó biztonsági adatlapot.

(2) Az információt legkésőbb az anyag vagy készítmény első átadásakor, díjmentesen kell szolgáltatni és ezt követően minden, az egészség valamint a környezet védelmével és biztonságával kapcsolatos jelentős új információ tekintetében végzett felülvizsgálat alkalmával.

Az új dátummal ellátott verziót "Felülvizsgálat:..... (dátum)" formában díjmentesen kell megküldeni minden korábbi átvevőnek, aki a megelőző 12 hónapon belül vette át az anyagot illetve a készítményt.

(3) A biztonsági adatlapot nem kell szolgáltatni amennyiben a lakosságnak megvételre ajánlott vagy eladott veszélyes anyagokat vagy készítményeket megfelelő információval látták el, amely lehetővé teszi a felhasználó számára, hogy az egészségvédelemmel és biztonsággal kapcsolatos, szükséges intézkedéseket megtegye. Azonban az ipari felhasználó kérésére biztonsági adatlapot szolgáltatni kell.

2. cikk

A tagállamok a veszélyes anyagok és készítmények területükön való forgalomba hozatalát az 1. cikkben említett biztonsági adatlap hivatalos nyelvükön vagy nyelveiken való rendelkezésre bocsátásától tehetik függővé.

3. cikk

Az 1. cikkben említett biztonsági adatlapnak a következő kötelező adatokat kell tartalmaznia:

1. az anyag/készítmény és a társaság/vállalkozás azonosítása;
2. összetétel/az összetevőkre vonatkozó adatok;
3. a veszélyesség szerinti besorolás;
4. elsősegélynyújtás;
5. tűzvédelmi intézkedések;
6. intézkedések a véletlenszerű expozíciónál;
7. kezelés és tárolás;
8. expozíció ellenőrzések/személyi védelem;
9. fizikai és kémiai tulajdonságok;
10. stabilitás és reakciókészség;
11. toxikológiai adatok;
12. ökológiai adatok;
13. hulladékkezelési szempontok;
14. szállításra vonatkozó előírások;
15. szabályozási információk;
16. egyéb információk.

Az anyag vagy készítmény fogalomba hozataláért felelős személynek kell ezeket az adatokat szolgáltatnia. Ezeket az adatokat a melléklet magyarázó rendelkezéseivel összhangban kell összeállítani. A biztonsági adatlapon jelezni kell a kiállítás napját.

4. cikk

A veszélyes anyagokra vonatkozó végrehajtási rendelkezéseket később állapítják meg.

5. cikk

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek legkésőbb 1991. május 30-ig megfeleljenek és erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

(2) Ezek a rendelkezések 1991. június 8-án lépnek hatályba.

Azonban az egyes tagállamokban jelenleg használatban lévő biztonsági adatlapon alkalmazott információs rendszer 1993. június 30-ig használható.

(3) Amikor a tagállamok elfogadják ezeket az intézkedéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

6. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 1991. március 5-én.

a Bizottság részéről

Martin BANGEMANN

alelnök

MELLÉKLET

ÚTMUTATÓ A BIZTONSÁGI ADATLAPOK ÖSSZEÁLLÍTÁSÁHOZ

A következő magyarázó megjegyzések útmutatóként szolgálnak. Céljuk annak biztosítása, hogy a 3. cikkben felsorolt rendelkező tételek tartalma lehetővé tegye az ipari felhasználókat számára, hogy a munkahelyi egészségvédelemmel, biztonsággal kapcsolatos, szükséges intézkedéseket megtegyék.

Az információt világos és tömör formában kell írásba foglalni.

Bizonyos esetekben további információkra lehet szükség, figyelembe véve az anyagok és készítmények tulajdonságainak széles körét. Amennyiben más esetekben kiderül, hogy az egyes tulajdonságokkal kapcsolatos információk jelentéktelenek, vagy hogy azok szolgáltatása technikailag lehetetlen, ennek okait ismertetni kell.

Bár a címek sorrendje nem kötelező, a 3. cikkben megadott sorrend ajánlott.

Amennyiben egy biztonsági adatlapot felülvizsgálunk, a változtatásokat az átvevő tudomására kell hozni.

1. Az anyag/készítmény és a társaság/vállalkozás azonosítása

1.1. Az anyag illetve készítmény azonosítása

Az azonosításra használt kifejezésnek azonosnak kell lennie a 67/548/EGK irányelv VI. melléklete II. részében meghatározott címkén szereplő kifejezéssel.

Az azonosítás rendelkezésre álló, más eszközeit is jelezni kell.

1.2. A vállalat/vállalkozás azonosítása

- Az anyag vagy készítmény Közösségen belüli forgalmazásáért felelős személy - legyen az a gyártó, az importőr vagy a forgalmazó - azonosítás.

- Ezen személynek a teljes címe és telefonszáma.

1.3. A fent említett információk mellett a 88/379/EGK irányelv 12. cikkének megfelelően kell megadni a társaság és/vagy hivatalos tanácsadó testület segélyhívó számát is.

2. Összetétel vagy az összetevőkre vonatkozó adatok

A megadott információknak lehetővé kell tenniük az átvevő számára, hogy gyorsan megállapíthassa az anyaggal vagy készítménnyel járó kockázatot.

Egy készítménynél

a) nem szükséges a teljes összetételt megadni (az összetevők jellegét és koncentrációit);

b) ugyanakkor, ha a 88/379/EGK irányelv 3. cikke (6) bekezdésének a) pontjában lefektetettekkel azonos vagy annál nagyobb koncentrációban vannak jelen a termékben (kivéve, ha alacsonyabb határértéket tekintenek inkább megfelelőnek) a következő anyagokat kell feltüntetni koncentrációjukkal vagy koncentráció tartományukkal együtt:

- olyan anyagokat, amelyek a 67/548/EGK irányelv értelmében veszélyt jelentenek az egészségre, és

- legalább azokat az anyagokat, amelyek nem szerepelnek ugyan a fenti irányelvben, de közösségi előírásoknak megfelelően elfogadott expozíciós határértékkel rendelkeznek;

c) A fenti anyagok osztályozását (vagy a 67/548/EGK irányelv 5. cikke (2) bekezdése, vagy I. melléklet alapján) az egészségre való veszélyességre utaló szimbólumokkal és R mondattal kell megadni;

d) Amennyiben a 88/379/EGK irányelv 7. cikke (1) bekezdésének rendelkezéseivel összhangban bizonyos anyagok azonosítását bizalmasan kell kezelni, kémiai természetüket le kell írni biztonságos kezelésük biztosítása érdekében. Az alkalmazott névnek a fenti eljárásból következővel azonosnak kell lennie.

3. Veszélyesség szerinti besorolás

Világosan és tömören jelezni kell azokat a veszélyeket, amelyeket az anyag vagy készítmény okozhatnak, különösen az emberre és a környezetre veszélyes tényezőket.

Le kell írni azokat a legfontosabb, az emberi egészségre káros hatásokat és tüneteket, amelyek az anyag és készítmény használatából és esetleges helytelen használatából származnak, és amelyek reálisan előreláthatók.

Az információknak összeegyeztethetőnek kell lennie a termék címkéjén lévővel, de nem kell megismételnie azt.

4. Elsősegélynyújtás

Le kell írni az elsősegélyre vonatkozó intézkedéseket; fontos meghatározni azt is, azonnali orvosi ellátás szükséges-e.

Az elsősegéllyel kapcsolatos információknak rövidnek és a sérült, a szemlélő és az elsősegélyt nyújtó számára könnyen érthetőnek kell lennie. A tüneteket és hatásokat röviden kell összefoglalni. Utasításokat kell adni arra vonatkozóan, hogy mit kell tenni a baleset helyszínén, és hogy a expozíció után várhatók-e késleltetett hatások.

Az információkat külön altételek alatt az expozíció különböző módjai szerint kell csoportosítani, pl. a belégzés, a bőrrel és szemmel való érintkezés, a lenyelés.

Jelezni kell, hogy szükséges vagy tanácsos-e orvoshoz fordulni.

Egyes anyagok vagy készítmények esetén fontos lehet annak kihangsúlyozása, hogy a munkahelyen különleges eszközöknek kell rendelkezésre állniuk a meghatározott és azonnali kezelés biztosítása érdekében.

5. Tűzvédelmi intézkedések

Az anyag vagy készítmény által okozott, vagy a közelében keletkezett tűz oltására vonatkozó követelményeknek a következőket kell tartalmaznia:

- megfelelő tűzoltó készülék,
- tűzoltó eszköz, amit biztonsági okokból tilos használni,
- magából az anyagból vagy készítményből, az égéstermékekből és a keletkező gázokból származó különleges expozíciós veszély,
- a tűzoltók különleges védőfelszerelése.

6. Intézkedések véletlenszerű expozíciónál

Az adott anyagtól vagy készítménytől függően az alábbiakkal kapcsolatos információkra lehet szükség:

- személyi óvintézkedések, mint például:

tűzveszélyes anyagok eltávolítása, megfelelő szellőztetés/légutak védelmének biztosítása, a por kontroll, a bőrrel való érintkezés és a szembe kerülés megakadályozása,

- a környezet védelme, mint például:

az anyagnak csatornáktól, felszíni és talajvíztől, talajtól való távoltartása, a közelben lévők esetleges riadóztatása,

- tisztítási módszerek, mint például:

felszívó anyagok használata (pl. homok, kovaföld, savmegkötő anyag, univerzális megkötő anyag, fűrészpor...), gázok/füst csökkentése vízzel, hígítás.

Ajánlott az olyan jelzések alkalmazása is, mint például: "soha ne használjuk, vagy közömbösítsük...-vel"

Megjegyzés: Amennyiben indokolt, a 8. és 13. tételre kell utalni

7. Kezelés és tárolás

7.1. Kezelés

Ajánlott biztosítani a biztonságos kezelésre irányuló óvintézkedéseket, beleértve a műszaki intézkedéseket, mint például helyi és általános szellőztetéssel, aeroszol, por és tűz keletkezésének megakadályozására tett intézkedésekkel, az anyagra vagy készítményre vonatkozó bármilyen különleges követelménnyel vagy szabállyal (pl.: olyan eljárások vagy berendezések, amelyek használata tilos vagy ajánlott) kapcsolatos tanácsadást és amennyiben lehetséges, ezekről rövid leírást kell adni.

7.2. Tárolás

Ajánlott biztosítani a biztonságos tárolás vonatkozó feltételeit, mint például: a tárolóhelyiségek vagy edények különleges formatervezését (beleértve a válaszfalakat és a szellőztetést), inkompatibilis anyagokat és tárolási feltételeket (hőmérséklet és páratartalom határérték/tartomány, világítás, inert gáz...), különleges elektromos berendezéseket és a statikus elektromosság megelőzését.

Szükség esetén tanácsot kell adni az adott tárolási körülmények melletti mennyiségi korlátra vonatkozóan. Különösen minden olyan különleges követelményt kell jelezni, mint például az anyag vagy készítmény csomagolására/tárolására használt anyag típusa.

8. Expozíció ellenőrzés/személyi védelem

E dokumentum alkalmazásában "expozíció szabályozása" azon óvintézkedések összessége, amelyeket a használat alatt meg kell tenni a munkavállalók expozíciójának minimalizálása érdekében.

A személyi védőfelszerelések használata előtt műszaki intézkedéseket kell tenni. Ezért információt kell nyújtani a rendszer tervezéséről, pl. elkerítésről. Ezen információ 7.1. tételben már meghatározottakat egészíti ki.

Hivatkozással együtt jelezni kell minden különleges ellenőrizendő paramétert, mint például a határértékeket vagy a biológiai szabványokat, továbbá a mérési eljárásokat és a megfelelő módszereket.

Amennyiben személyi védelemre van szükség, pontosan meg kell határozni a berendezés típusát, amit a kellő és megfelelő védelemhez kell biztosítani:

- légutak védelme:

veszélyes gázok, gőzök vagy porok esetében ajánlott megfelelő védőberendezés alkalmazása, mint például zárt rendszerű légzőkészülék, megfelelő maszkok és szűrők,

- kéz védelme:

pontosan meg kell határozni az anyag vagy a készítmény kezelése során viselendő kesztyű típusát. Amennyiben szükséges, a bőr és kéz további védelemével kapcsolatos intézkedéseket,

- szem védelme:

pontosan meg kell határozni a szükséges szemvédő felszerelés típusát, mint például: biztonsági üveg, védő szemüveg, arcvédő pajzs,

- bőrvédelem:

amennyiben szükség van a kézen kívül is a test egyéb részének védelmére, meg kell határozni a használandó védőberendezés típusát és minőségét, mint például: kötény, csizma és teljes védőöltözet. Amennyiben szükséges, jelezni kell a speciális higiéniai intézkedéseket.

9. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Ez a fejezet adott esetben az anyagról vagy készítményről a következő információkat tartalmazza.

Megjelenés: meg kell jelölni az anyag, vagy készítmény - a forgalmazásakor jellemző - fizikai állapotát (szilárd, folyadék, gáz) és színét.

Szag: amennyiben a szag érezhető, meg kell adni annak rövid leírását.

pH: meg kell jelölni az anyag vagy készítmény - a forgalmazásakor jellemző - vagy vizes oldat pH-ját; az utóbbi esetben a koncentrációt meg kell jelölni

Forráspont/forrási tartomány:

Olvadáspont/olvadási tartomány:

Gyulladáspont:

Gyúlékonyság (szilárd, gáz):

Öngyulladás hajlam:

Robbanási tulajdonságok: A 67/548/EGK irányelv értelmében

Oxidáló tulajdonságok:

Gőznyomás:

Relatív sűrűség:

Oldhatóság: - vízben való oldhatóság - zsírban való oldhatóság (az oldóolajat meg kell jelölni)

Megoszlási együttható: n-oktanol/víz:

Egyéb adat: a fontos biztonsági paramétereket meg kell jelölni, pl.: gözsűrűség, keverhetőség, párolgási arány, vezetőképesség, viszkozitás stb.

A fenti tulajdonságokat a 67/548/EGK irányelv V. melléklete A. részének pontos leírásaival összhangban vagy bármely más, összehasonlító módszerrel összhangban kell meghatározni.

10. Stabilitás és reakciókészség

Meg kell határozni az anyag vagy a készítmény stabilitását és bizonyos körülmények között előforduló veszélyes reakciók lehetőségét.

Kerülendő körülmények:

Fel kell sorolni azokat a körülményeket, mint például hőmérséklet, nyomás, fény, ütés stb., amelyek veszélyes reakciót okozhatnak és amennyiben lehet, erről rövid leírást kell adni.

Elkerülendő anyagok:

Fel kell sorolni azokat az anyagokat, mint például víz, levegő, savak, lúgok, oxidálószerke vagy bármely más különleges anyag, amely veszélyes reakciót okozhat, és amennyiben lehet, erről rövid leírást kell adni.

Veszélyes bomlástermékek:

Fel kell sorolni bomlás során keletkező veszélyes mennyiségű anyagokat.

Megjegyzés: különös figyelmet kell fordítani következőkre:

- stabilizátorok szükségessége vagy jelenléte,

- veszélyes exoterm reakció lehetősége,

- az anyag vagy a készítmény fizikai megjelenése megváltozásának biztonsági szempontból való jelentősége,
- adott esetben a vízzel való érintkezéssel képződő veszélyes bomlástermékek,
- instabil terméké váló átalakulás lehetősége.

11. Toxikológiai adatok

Ez a szakasz a különböző toxikológiai (egészségügyi) hatások tömör, de teljes és átfogó leírásának szükségességével foglalkozik, amelyek akkor merülhetnek fel, ha az anyaggal vagy készítménnyel a felhasználó érintkezik.

Az adatlapnak tartalmaznia kell az anyag vagy készítmény expozíciójának egészségre veszélyes, tudományos kísérleteken és az azokból levont következtetéseken alapuló hatásait. Tartalmaznia kell az expozíció különböző módjaira (belégzés, lenyelés, bőrrel vagy szemmel való érintkezés) vonatkozó információkat, és rövid leírást kell adni a fizikai, kémiai és toxikológiai tulajdonságokkal kapcsolatos tünetekről.

Tartalmaznia kell az ismert késleltetett és azonnali hatásokat, valamint a rövid és hosszú távú expozícióból származó krónikus hatásokat, mint például túlzott érzékenység, karcinogén és mutagén hatás, reprodukciós toxicitás, beleértve a teratogenitást és narkózt is.

Figyelembe véve a 2. pontban - "Összetétel/összetevőkre vonatkozó adatok" - már megadott információkat, szükség lehet a készítmények egyes összetevőinek különleges egészségügyi hatásaira történő hivatkozásra.

12. Ökológiai információk

Fel kell becslülni az anyag vagy készítmény lehetséges környezeti hatásait, viselkedését és környezeti sorsát.

Ismertetni kell azokat a legfontosabb tulajdonságokat, amelyek az anyag vagy készítmény természete miatt hatást gyakorolhatnak a környezetre, továbbá a felhasználás lehetséges módszereit.

- mobilitás,
- stabilitás és lebonthatóság,
- bioakkumulációs képesség,
- toxicitás vízi környezetben és egyéb, az ökotoxicitásra vonatkozó adatok, pl. szennyvíztisztító telepen való viselkedés.

Megjegyzések

Egy készítmény környezetre való veszélyességének értékelésére szolgáló kritériumok hiányában a készítményben jelen levő és környezetre veszélyesnek minősített anyagról a fenti tulajdonságokra vonatkozó információkat kell szolgáltatni.

13. Hulladékkezelési szempontok

Amennyiben az anyag vagy készítmény (az előrelátható felhasználásból származó feleslegének vagy hulladékának) elhelyezése veszélyt jelent, leírást kell adni ezekről az anyagmaradványról, és információt kell szolgáltatni ezek biztonságos kezeléséről.

Jelezni kell mind az anyag, illetve készítmény, mind a szennyezett csomagolóanyag elhelyezésnek megfelelő módszereit (elégetés, újrafeldolgozás, lerakás stb.).

Megjegyzés

Hivatkozni kell a Közösség hulladékokra vonatkozó rendelkezéseire. Ezek hiányában hasznos a felhasználót emlékeztetni a hatályos nemzeti és regionális rendelkezésekre.

14. Szállításra vonatkozó információk

Jelezni kell valamennyi különleges óvintézkedést, amelyeket a felhasználónak ismernie kell vagy be kell tartania a telephelyén vagy azon kívül történő szállítás vagy forgalmazás során.

Az ENSZ ajánlásaiban és egyéb nemzetközi egyezményekben szereplő, a veszélyes áruk szállítására és csomagolására vonatkozó további információ adható.

15. Szabályozással kapcsolatos információk

A címkén lévő információkat a veszélyes anyagok és készítmények osztályozására, csomagolására és címkézésére vonatkozó irányelvekkel összhangban kell megadni.

Amennyiben e biztonsági adatlapon szereplő anyag vagy készítmény a közösségi szintű, az ember vagy a környezet védelmére vonatkozó különleges intézkedések tárgyát képezi, (pl.: kereskedelmének vagy felhasználásának korlátozása, munkahelyi expozícióra vonatkozó határértékek), lehetőség szerint, e

rendeleteket is meg kell adni. Továbbá fel kell hívni az átvevő figyelmét e rendelkezéseket végrehajtó nemzeti törvényekre.

Ajánlatos továbbá, hogy az adatlap emlékeztesse az átvevőt minden vonatkozó nemzeti intézkedésre.

16. Egyéb információk

Jelezni kell minden olyan egyéb információt, aminek biztonsági és egészségügyi szempontból jelentősége lehet, például:

- képzési tanács,
- ajánlott felhasználás és korlátozások,
- további információk (írásbeli hivatkozások és/vagy műszaki kapcsolódási pontok),
- az adatlap összeállításához használt kulcsfontosságú adatok forrásai.

Továbbá meg kell adni az adatlap kibocsátásának dátumát, amennyiben ez másutt nem szerepel.

[1] HL L 275., 1990.10.5., 35. o.

[2] HL L 187., 1988.7.16., 14. o.

[3] HL L 287., 1990.10.19., 37. o.

[4] HL 196., 1967.8.16., 1. o.

[5] HL L 185., 1974.7.9., 15. o.